

Achtergrond. Waarom het Maria Sjarapova bij haar comeback

De wraak op

Maria is een bitch, verdient te veel en is te mooi. Misschien zijn dat de redenen waarom ze door het tenniscircuit wordt uitgespuwd. Aan dat meldonium alleen kan het niet liggen want dat is geen doping. Maria Sjarapova is onterecht zwaar gestraft.

HANS VANDEWEGHE

Toch één die nuchter bleef in de heisa rond haar comeback van de afgelopen week. Hij heet Steve Simon en is algemeen directeur van de WTA, de Women's Tennis Association, een associatie van speelsters die het reguliere tenniscircuit aanstuurt. Het grandslamtoernooi Roland Garros, een van de weinige toernooien die vallen onder de auspiciën van de ITF, de internationale tennisfederatie, had net besloten dat Maria Sjarapova (net 30 geworden) niet welkom was in Parijs, waar volgende week de Franse Open van start gaan. Technisch gezien kreeg ze geen wildcard maar dat kwam op hetzelfde neer als 'wij willen jou niet' omdat ze met haar voorlopig nog lage ranking (WTA 21) niet in de kwalificatietabel kan.

Simon was het niet eens met de beslissing en zei: "Een speelster die al is gestraft hoeft niet nog eens te worden gestraft." Maar Bernard Giudicelli, de voorzitter van de Franse tennisbond – de nationale bonden en koepelbond ITF leveren een voortdurende machtsstrijd tegen de WTA – zag dat anders: "Er zijn wildcards voor speelsters die terugkeren na een blessure, maar niet na een dopingschorsing."

MaSha (voor de weinige vrienden) liet het niet aan haar hart komen: "Ik zal dat soort spelletjes niet laten verhinderen dat ik mijn dromen verwezenlijk en ik heb nog veel dromen." Een van die dromen bestond er volgens haar managementbureau in dat ze na haar loutering op de strafbank toernadering zou zoeken tot de collega's.

De Française Kristina Mladenovic speelde tegen haar in haar comebacktoernooi in Stuttgart, waarvoor ze wel een wildcard kreeg, maar merkte daar niks van. "Toernadering? Vanaf de eerste dag dat ze in de vestiaires kwam, heeft ze tegen niemand goedendag gezegd. Ze is in haar hoekje gebleven, al noot in het spelersrestaurant en liet haar eten brengen. Zoals vroeger." Mladenovic klopte Sjarapova in de halve finales en behalve de obligate handdruk kon er wederzijds geen woord af. Tegen L'Espresso Magazine legde ze uit wat haar had gemotiveerd: "Ze is een bedrijgstester. Punt. En dat vinden velen met mij. Hoeveel berichten ik niet heb gekregen: 'lomaan', 'verslind haar', 'zet haar op haar plaats'."

Harbeschermd middel

Op 7 maart van vorig jaar liet Maria Sjarapova op een persconferentie in Los Angeles een bom ontploffen met de melding dat ze op de Australian Open positief had getest op meldonium, een tot dan compleet onbekend en alleen in Oost-Europa populair middel, dat door het Wereldantidopingagentschap (WADA) voor 2016 op de lijst met verboden middelen was gezet. "Ik had het moeten weten of iemand had het mij moeten

komen melden, maar ik neem het al tien jaar ter bescherming van mijn hart. Ik nam Mildronaat en blijkbaar is dat een merknaam van meldonium. Ik nam het in Australië, mij van geen kwaad bewend."

In eerste aanleg kreeg Sjarapova twee jaar, omgezet op 6 oktober van vorig jaar door het Arbitragetribunaal voor de Sport (TAS) in vijftien maanden. Het was een vreemd arrest dat samenvecht kon worden als ze had het moeten weten, was dus nalatig, maar is ook een beetje onschuldig want ze kon het moeilijk weten. Al snel na de veroordeling van de tennisdiva doken de eerste vreemde geruchten op rond de opsporing van dat middel waar niemand in het Westen het bestaan van af wist. Gaat het wel om doping? Is de opsporing wel oké? En wat met de timing?

Om een product als doping te kwalificeren bestaan drie criteria: prestatiebevoerdend, tegen de geest van de sport en een gevaar voor de gezondheid. Aan twee van de drie criteria moet voldaan zijn en dan kan het product door het zogeheten lijstcomité van WADA op de lijst worden gezet. Dat gebeurde in het geval van meldonium (merknaam Mildronaat) in september van 2015 en ging in vanaf januari 2016.

Die zomer was in de *British Journal of Sports Medicine* een artikel verschenen van de hand van professor Wolfgang Schoberberger van het sportmedisch instituut in Innsbruck, gespecialiseerd in alpinsporten, in samenwerking met het Oostenrijks dopinglab in Seibersdorf. Uit dat artikel bleek, dat meldonium heel vaak werd teruggevonden in urines: met 2,2 procent (3.625 stalen van 2015 bevatten meldonium) was het meer dan dubbel zo vaak gerapporteerd dan het tweede product in de monitoring. Het artikel ging ook in op de werking van het medicijn dat in Rusland op de lijst is gezet van vitale medicijn.

'Ik zal dat soort spelletjes niet laten verhinderen dat ik mijn dromen verwezenlijk. En ik heb nog veel dromen'

MARIA SJARAPOVA
NADAT ZE GEEN WILDCARD KREEG
VOOR ROLAND GARROS

niet zo moeilijk moet worden gemaakt

Bitchhova

nen die voor elke Rus toegankelijk moeten zijn. In verband met sportspiesages werd gemeld dat er geen studies voorlizen die bewijzen dat het een middel dat crop hebben op de markt bracht in de jaren 70. "Het verbeterde de weerstand en de doorbloeding. Het is een verzekeringspolis tegen hartdood door overbelasting van het hart. Mildronaat zorg ervoor dat de cellen niet doodgaan."

Dat wordt gestaafd door het BSM-artikel. "Mildronaat of meldonium heeft een aantoonbaar effect als anti-ischemisch (ischemie is gebrek aan doorbloeding. HVDW) en hartbeschermend middel."

Russen pesten

Hoe in godsnaam is meldonium dan op de verboden lijst geraakt als het volgens de huidige stand van zaken niks meer is dan een soort antioxidant, weze het dan met een andere chemische structuur? De research komt van de PCC, het Amerikaanse Partnership for Clean Competition, een tot dan onder de radar gebleven onderzoeksinstelling opgericht in 2006 door het Amerikaanse olympisch comité en de Amerikaanse dopingautoriteit USADA, in samenwerking met – en nu komt het – de Major League Baseball en de National Football League, twee sportcompetities die nota bene vergoed zitten van de doping en die zich van de internationale regels helemaal niks aantrekken.

Een olympische bron spreekt uit de biecht op voorwaarde van anonimiteit: "WADA heeft de bevindingen van dat Amerikaanse PCC zamen overgenomen zonder grondig te checken. Het is duidelijk dat ze veel atleten uit dezelfde landen wilden betrapten, terwijl WADA in eerste instantie een voorlichtende functie heeft. Meldonium staat op de lijst om de Russen te pesten, niks meer en niks minder. WADA kreeg maar geen grip op de Russische autoriteiten nadat ze de fraude in Sotsji hadden ontdekt en alleen daarom hebben ze het op de lijst gezet."

Anderen liepen spitsroeden na die negatieve publiciteit. Zo trok de vrijgesproken zwemster Joelia Jefimova naar de Spelen in Rio en werd daar voortdurend uitgelopen en aangepakt door haar collega-zwemsters. Na haar zilver op de 100 meter schoolslag gaf ze toe dat het luijen haar nader stond dan het lachen.

Nog frappanter was het geval van de twee volleybalspelers van Dinamo Moskou die beiden op meldonium waren betrapt na 1 januari: de Rus Alexander Markin werd uitgesloten van de Spelen in Rio, want geen medijelien met Rusland, maar zijn Amerikaanse clubmaat Maxwell Holt trad vrolijk aan voor de Amerikaanse ploeg in Rio omdat

ben ze dat product halsoverkop op de lijst gezet. Om enkele maanden later met hun rapport te komen over de echte doping en de echte fraude. Maar daar heeft meldonium niks mee te maken, het was een glimmiddel om de publieke opinie voor te bereiden."

Er was nog meer aan de hand dat crop wees dat het WADA overhaast te werk was gegaan. Het moest toeven dat de merknaam Mildronaat niet op de lijst stond die daar de atleten was gecommuniceerd, maar wel op de lijst voor de pers. Ook de ITF en de WTA hebben geen melding gemaakt naar hun tennissers van verandering aan de dopinglijst, hoewel meldonium wel was opgenomen in de categorie niet-specifieke substanties. RUSADA, de Russische antidopinginstelling, meldde wel de twee namen, maar RUSADA was eind 2015 geschorst.

Hoeveel ze in andere sporten wel bij de les waren, bleven de positieve gevallen vreemd genoeg toestromen. Honderdachtenvijftig waren er tegen begin april al tegen de lamp geblazen, zonder uitzondering atleten uit de republieken van de voormalige-Sovjet-Unie waar het middel eerst was gebruikt onder de troepen die Afghanistan waren binnengevallen.

Toen topgemanast Nikolai Kukuennikov positief testte, maar beweerde al in geen acht maanden aan de meldonium te hebben gezeten, ging in Montreal bij het WADA een belletje rinkelen. Men keek nog eens van nabij naar de excretievoorwaarden van het product en jawel hoor, al Montreal, we hebben een probleem: meldonium bleef maanden in het lichaam hangen.

"Een fout", geeft Peter Van Eenoo van het DoCoLab in Gent toe. "De chemische formule wijst op het eerste gezicht op een snelle uitscheiding, maar het blijkt nu dat er maanden nadien nog sporen kunnen opduiken, genoeg om alarm te slaan. Dat had beter onderzocht moeten worden." Het WADA kon niet anders dan alleen atleten te vervolgen die hadden toegegeven ook na januari nog aan de meldonium te hebben gezeten, zoals de lichte naieve Sjarapova die als enige grote naam toch werd gestraft.

Anderen liepen spitsroeden na die negatieve publiciteit. Zo trok de vrijgesproken zwemster Joelia Jefimova naar de Spelen in Rio en werd daar voortdurend uitgelopen en aangepakt door haar collega-zwemsters. Na haar zilver op de 100 meter schoolslag gaf ze toe dat het luijen haar nader stond dan het lachen.

Nog frappanter was het geval van de twee volleybalspelers van Dinamo Moskou die beiden op meldonium waren betrapt na 1 januari: de Rus Alexander Markin werd uitgesloten van de Spelen in Rio, want geen medijelien met Rusland, maar zijn Amerikaanse clubmaat Maxwell Holt trad vrolijk aan voor de Amerikaanse ploeg in Rio omdat

het USADA had hem wel geëlderd.

Het kwaad is geschied, het zorgvuldig gecultiveerd imago van de tennisdiva Maria Sjarapova is beschadigd en ze zal nog een tijd op de blaren moeten zitten. De nauwlijks overholven kritiek in het tenniscircuit houdt niet op, ook niet na haar te zware straf te hebben uitgezeten. De Canadese Eugénie Bouchard noemde haar vlakaf een bedriegster toen ze haar klopje in Madrid. "Ik sta daar boven", glimlacht Sjarapova.

Het is een kunsjege, een overlevingsstrategie. Sjarapova staat al heel haar leven boven alles en iedereen, van de dag dat ze met haar pa vanuit de streek van Tsjernobil als zeventienjarige langsootmug naar de academie van Nick Bollettieri in Florida verhuisde. Al snel leerde ze accentloos Amerikaans en al even snel kreeg ze daar de bijnaam Bitchova van enkele ouders van Amerikaanse college-talentjes, maar ook dat kon haar niet deren.

'Unstoppable'

Jaloezheid is haar deel en van de hypocrisie weet ze vandaag op haar dertigste dat die geen grenzen kent. Eerstijsten nog vond haar tennissponsor Head het terecht van Roland Garros om haar geen wildcard te geven omdat dopingzondaars geen wildcard verdienen. In dezelfde paragraaf vond de CEO het onterecht dat meldonium op de lijst stond omdat er geen wetenschappelijk bewijs is dat het prestatiebevoerdend zou zijn.

In september verscheint haar biografie en die heet toepasselijk *Unstoppable*, niet tegen te houden. Haar vastberadenheid om terug te keren aan de top heeft ook te maken met het product en het imperium Sjarapova. Precies wat de concurrentie de ogen uitsteekt. Wie heeft nog contracten met Nike, Porsche, Evian en al die andere bedrijven? Niemand. Wie ziet er beter uit dan Sjarapova in de talloze spots, over alle sporten heen? Niemand. Welke sportvrouw heeft ooit beter verdiend? Niemand. Welke speelster willen alle toernooidirecteuren? Maria Sjarapova.

Sinds 2001 heeft ze 270 miljoen euro bij elkaar getikt alleen aan prijzengeld. Vorig jaar nog berichtte Forbes dat haar jaarinkomen rond de 20 miljoen euro draaide. Ze stond daarmee 88ste op de ranking en was gezakt onder Serena Williams die vorig jaar met 26 miljoen euro naar huis kwam. Al die jaren daarvoor stond Sjarapova netjes eerste met een gelijkwaardig bedrag. Haar totale inkomsten worden geschat op een half miljard.

De dopingschorsing heeft haar maar twee contracten gekost: het horlogemerkt TAG Heuer en cosmetica-bedrijf Avon haakten af. Alle anderen bleven aan boord, zoals Nike met zijn achtjarige deal voor 60 miljoen euro. Zolang het eerste sportmerk er vertrouwen in heeft, zal het wel loslopen voor moete Maria.

► De Russin Maria Sjarapova speelt Christina McHale met 6-4, 6-2 van de baan in haar openingsduel in Rome, begin deze week. © AP